

החוג לקרימינולוגיה

ראש החוג
ד"ר אמיתי גילה

יועצים לענייני סטודנטים
שנה א': פרופ' ענת ירון ענתר
שנה ב': ד"ר פלג-קוריאט ענבל
שנה ג': ד"ר פלג-קוריאט ענבל

חברי הסגל האקדמי*

פרופ' חבר:	פרופ' יסעור-בורוכוביץ דלית, פרופ' ירון-ענתר ענת (מומחה).
מרצה בכיר:	ד"ר אלישע אתי, ד"ר אמיתי גילה, ד"ר פלג-קוריאט ענבל, ד"ר רופמן איתי.
מורה:	מר אסרף כפיר**.
סגל עמית***:	גב' אליאש הדר, ד"ר אלפסי-קקון שני, ד"ר רוזיליו-שייר רות, גב' רונן דנית.
מורה מן החוץ:	גב' ארצי אינה, ד"ר בן-יאיר יצחק, ד"ר בר-און נעמה, גב' זיתוני כרמית, גב' חזן ספיר, ד"ר שוידזה בליקובה סופיה.

* יתכנו שינויים ברשימת סגל ההוראה.

** דרגה מוצעת.

*** כולל סגל עמית העוסק בתרגול.

מרכזת החוג

גב' תורג'מן שלומית

טל': 04-6423496

שעות קבלה: ימים א'-ד' 10:00 - 12:30 בנין מרכז תקשורת מס' 1, קומה 1, חדר מס' 1107.

מענה טלפוני: ימים א'-ד' 09:00-10:30

ניתן לפנות למזכירות החוג דרך תחנת המידע.

מטרת הלימודים

כתחום מחקר, הקרימינולוגיה שואפת להבין את הגורמים השונים (ביו-פסיכו-סוציאליים) המביאים את היחיד או קבוצות חברתיות לכדי התנהגות עבריינית או סוטה. הקרימינולוגיה עוסקת בדרכי ההתמודדות עם תופעות הפשיעה והעבריינות, תוך התייחסות להיבטים מניעתיים, ענישתיים וטיפוליים.

הלימודים לתואר ראשון בחוג לקרימינולוגיה נועדו, בין היתר, להקנות ידע הן בהבנת האדם (והחברה בה הוא פועל) והן בהבנת הרצף שבין הנורמטיבי לסוטה. בשל כך, לימודי התואר הראשון בקרימינולוגיה מגוונים וכוללים גם תחומים המשיקים לקרימינולוגיה, כגון: פסיכולוגיה, סוציולוגיה ומשפטים. מלבד שיעורי החובה כוללת התוכנית מגוון של שיעורי בחירה וסמינריוני מחקר, כמו גם סיורים במוסדות ענישה ושיקום והתנסות בשדה, המאפשרים לתלמידים העמקה בתחומים שיבחרו. בשל הגיוון בתוכנית הלימודים סגל החוג הינו מולטי-דיסציפלינארי.

התוכנית המוצעת יוצרת מסגרת ייחודית, המשלבת את התחומים התיאורטיים של הקרימינולוגיה - שהוא מדע התנהגותי - עם לימודים משפטיים ולימודים יישומיים של אכיפת החוק. התוכנית, מעצם היותה דו-חוגית, מיועדת לכל העוסקים והמתעתדים לעסוק באכיפת החוק, טיפול בעבריינים, מניעת עבריינות וטיפול בבני נוער ומעוניינים לשלב לימודיהם עם לימודי דיסציפלינה נוספת. התוכנית נועדה להבטיח בסיס ידע, זיקות אקדמיות ותשתיות לכלי טיפול ראשוניים לסטודנטים המעוניינים להמשיך את לימודיהם לתואר שני בקרימינולוגיה ו/או לעסוק במקצוע.

מבנה תוכנית הלימודים

הלימודים במתכונת הדו-חוגית בחוג לקרימינולוגיה משולבים עם לימודים באחד מהחוגים הבאים: סוציולוגיה ואנתרופולוגיה, פסיכולוגיה, חינוך, מדע המדינה והחוג הרב תחומי למדעי החברה.

משך הלימודים בתוכנית הוא שלוש שנים (שישה סמסטרים).

במסגרת הלימודים בחוג על הסטודנטים לצבור 60* נ"ז המורכבות מלימודי יסוד, קורסי חובה, קורסי בחירה, סמינריונים והתנסות מעשית בשדה, כמפורט להלן:

1. **לימודי יסוד** - שיעורי יסוד במדעי החברה – סטטיסטיקה, (ילמד במסגרת החוג הנוסף בו לומד הסטודנט) כתיבה מדעית ושיטות מחקר (יילמדו במסגרת החוג).
2. **קורסי חובה** - מורכבים ממקצועות הליבה בתחומי הקרימינולוגיה, הפסיכולוגיה והסוציולוגיה, בדגש והרחבה על תחום הקרימינולוגיה, תהליכי סטייה חברתית ואכיפת החוק.
3. **מערך תרגול** - תכנית הלימודים בנויה כך שלחלק מקורסי החובה מתווספים תרגילים. מטרתם להעניק לסטודנטים את מרב התמיכה והתרגול האפשריים.
4. **קורסי בחירה בקרימינולוגיה** - מאפשרים העמקה והרחבה של תחומים שנלמדו במסגרת קורסי החובה. הקורסים יעסקו, בין היתר, בעבריינות וסטייה, בגישות טיפול ושיקום, בנוער וילדים בסיכון, בדין הפלילי ובמערכת אכיפת החוק.
5. **סמינריון** - הסטודנטים חייבים הגשה של סמינריון מסכם בקרימינולוגיה, במסגרת זו יוצעו לבחירת הסטודנטים סמינריונים מחקרניים שונים בהנחיית אנשי הסגל האקדמי הבכיר.
6. **התנסות מעשית בשדה** - בשנה השלישית הסטודנטים חייבים בקורס מעשי בשדה. ההתנסות תבוצע במוסדות הקשורים לתחום הקרימינולוגיה בהנחיית אנשי מקצוע מהארגון ובמקביל לשיעורים פרונטאליים ולפגישות אישיות עם מרצה הקורס.
7. **לימודי העשרה** - על כל סטודנט ללמוד 6 נ"ז בתוכנית "משיב הרוח" - לימודי העשרה**. בכל שנה אקדמית יילמד קורס אחד בהתאם לפירוט המופיע בקובץ "תוכניות דו חוגיות" המפורסם באתר המכללה.

*תוכנית לימודים מפורטת של החוג לקרימינולוגיה בהתאם לכל שילוב דו חוגי, ניתן למצוא בקובץ "תוכניות דו-חוגיות" המפורסם [באתר המכללה](#).

** את רשימת הקורסים ניתן למצוא בשנתון בקובץ "משיב הרוח" שיפורסם [באתר המכללה](#).

התמחות בעבודה עם נוער בסיכון*

ההתמחות מיועדת ללומדים בשילוב הדו חוגי עם החוג לחינוך בלבד. **
מטרת ההתמחות לחשוף את הסטודנטים לעבודה חינוכית משמעותית עם בני נוער הנמצאים במצבי סיכון. ההתמחות נועדה להקנות ידע בנושאי חינוך מיוחד, מצבי סיכון, קבוצות סיכון, הכרות עם החוק ועם המסגרות השונות המטפלות בנוער.

*בחירת התמחות אינה חובה, ניתן לסיים את התואר גם ללא התמחות.
**ההתמחות תצוין על גבי נספח נלווה בהתאם לבקשת הסטודנט בעת בקשת הזכאות לתואר.

תוכנית הלימודים

שנה א'

קוד הקורס	שם הקורס	שש"ס	נ"ז	קורסי קדם
	קורסי חובה			
32321	מבוא לקרימינולוגיה	4	4	
32322	מבוא לפסיכולוגיה	4	4	
32323	פסיכולוגיה חברתית	4	4	
32324	פנולוגיה	4	4	
32995	כתיבה אקדמית בעידן ה-AI	2	2	
	קורסי בחירה*	2	2	
	לימודי העשרה "משיב הרוח"			
סה"כ:		20	20	

*מספר הקורסים הנדרשים משתנה ותלוי בשילוב עם החוג הנוסף הנלמד. ראו פירוט בשנתון "תוכניות דו חוגיות" המפורסם [באתר המכללה](#).

שנה ב'

קוד הקורס	שם הקורס	שש"ס	נ"ז	קורסי קדם
	קורסי חובה			
32375	שיטות מחקר א' (שו"ת)	4	2	
32376	שיטות מחקר ב' (שו"ת)	4	2	32375
32336	טיפול ושיקום עוברי חוק	2	2	
32326	דיני עונשין	2	2	
32327	סדרי דין ודיני ראיות	2	2	
32328	פסיכופתולוגיה	4	4	
32436	אכיפת החוק-משטרה, ענישה ומערכות תקון	4	4	
32348	דפוסי החברה הישראלית	2	2	
32359	שיטות מחקר איכותניות*	2	2	
	קורסי בחירה**			
	לימודי העשרה "משיב הרוח"***			
סה"כ:		24	20	

*לסטודנטים הלומדים בשילוב קרימינולוגיה-פסיכולוגיה וקרימינולוגיה-מדע"מ שהחלו לימודיהם בשנה"ל תשפ"ו ולאילו שיחלו לימודיהם בתשפ"ז.
**מספר הקורסים הנדרשים משתנה ותלוי בשילוב עם החוג הנוסף הנלמד. ראו פירוט בשנתון "תוכניות דו חוגיות" המפורסם [באתר המכללה](#).

קוד הקורס	שם הקורס	שש"ס	נ"ז	קורסי קדם
קורסי חובה				
32332	סטייה חברתית	4	4	
32419	מבוא לקורבנות	2	2	
	סמינריון	6	6	32376, סיום חובות אנגלית
32337	חובת בחירה - פרקטיקום	4	4	
	קורסי בחירה*	4	4	
	לימודי העשרה "משיב הרוח"			
סה"כ:		20	20	

****מספר הקורסים הנדרשים משתנה ותלוי בשילוב עם החוג הנוסף הנלמד. ראו פירוט בשנתון "תוכניות דו חוגיות" המפורסם [באתר המכללה](#).**

תנאי לקבלת התואר:

קבלת ציון עובר בכל הקורסים בהתאם לתוכנית הלימודים, השלמת 60 נ"ז בחוג לקרימינולוגיה ו-60 נ"ז בחוג הנוסף וסיום חובות האנגלית.

מקרא קורסים מקוונים:

מתכונת הלימודים	הסבר
דיגיטלי היברידי	קורס שבו ההוראה, הלמידה וההערכה משלבות בין למידה פנים אל פנים ולמידה דיגיטלית. חלק מההרצאות יתקיימו בקמפוס וחלק יועברו מרחוק.
דיגיטלי מרחוק	קורס שבו כל או חלק ניכר מההוראה, הלמידה וההערכה מועבר מרחוק. בקורס זה יתקיימו מספר בודד של מפגשים פנים אל פנים, אם בכלל.

שנה א' - קורסי חובה

מבוא לפסיכולוגיה

הקורס מהווה מפגש ראשוני של סטודנטים עם תחום הפסיכולוגיה ומטרתו להקנות ידע בסיסי בתחומי הפסיכולוגיה העיקריים: גישות מרכזיות בפסיכולוגיה, שיטות מחקר במדעי החברה, יסודות פיזיולוגיים של התנהגות, פסיכולוגיה התפתחותית, חישת, תפיסה, מודעות, למידה, זיכרון, שפה וחשיבה, הנעה, רגש, הבדלים בין אישיים ומדידתם, אינטליגנציה, אישיות ופסיכותרפיה.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

ש' 32322 מר כפיר אסרף סמסטר א': ב' 08:30-10:00 סמסטר ב': ב' 12:15-13:45

מבוא לקרימינולוגיה

הקורס מציג את יסודות החשיבה הקרימינולוגית ואת השאלות המרכזיות העומדות בבסיס חקר הפשיעה, העבריינות והתגובה החברתית להן. במהלך הקורס יילמדו התפתחות התחום, הגישות הקלאסיות והפוזיטיביסטיות, וכן תיאוריות ביולוגיות, פסיכולוגיות, סוציולוגיות, אקולוגיות ותרבותיות להבנת עבריינות. הקורס משלב בין ידע תיאורטי לבין דיון בדוגמאות מן השטח, ומאפשר לסטודנטים לפתח חשיבה ביקורתית על ענישה, תיוג, שיקום, טיפול וחדילה מפשיעה.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

א' 32321 ד"ר יצחק בן יאיר ב' 10:15-13:45

כתיבה אקדמית בעידן ה-AI

הקורס מקנה לסטודנטים כלים לכתיבה מדעית בתחום הקרימינולוגיה, תוך שילוב מעשי של כלי בינה מלאכותית (AI) בשלבי הכתיבה השונים. הסטודנטים יתנסו בשימוש בכלי AI לגיבוש רעיונות, איתור וארגון מידע, בניית טיעון, ניסוח ועריכה – לצד פיתוח יכולת להעריך את מהימנות התוצרים שהכלים מייצרים. דגש מיוחד יושם על שימוש ביקורתי, אחראי ואתי בכלים אלה, בהתאם לכללי הכתיבה האקדמית.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32995 גב' דנית רונן ב' 14:15-15:45

פונולוגיה

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע תיאורטי ומחקרי אודות התפתחות הענישה, מטרות הענישה וסוגי ענישה, תוך התייחסות לשינויים שחלו בהם לאורך השנים, מהתקופה הקדומה ועד ימינו. הנושאים שיידונו במהלך הקורס: מאפייני הענישה הפלילית; תפיסת הענישה בהיבטים שונים (דתי, פילוסופי, מוסרי, סוציולוגי); סקירה היסטורית של מטרות הענישה ואמצעי הענישה הפלילית (כפרה, ביוש, סולחה, פיצוי, עונשי גוף וקלון, עינויים, גירוש והגליה, עונש מוות, טיפול ושיקום העברייני); עונש המאסר - התפתחות היסטורית, מאפיינים ובעיות; החיים בכלא – מאפיינים מרכזיים של בתי הסוהר והאסירים בימינו; תת-תרבות האסירים; נשים בכלא; שינוי מעמדו של הקורבן בהליך הפלילי בימינו; והליכי צדק מאחור.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

א' 32324 ד"ר אתי אלישע ה' 12:15-15:45

פסיכולוגיה חברתית

הפסיכולוגיה החברתית היא תחום בפסיכולוגיה העוסק ביחסי הגומלין בין היחיד וסביבתו החברתית. הקורס יעסוק בנושאים הבאים: עיבוד מידע חברתי, תפיסת העצמי, עמדות והתנהגות, קונפורמיות וציות, שכנוע, התנהגות בקבוצה, סטראוטיפים ודעות קדומות, תוקפנות, עזרה לזולת, משיכה בין אישית, קונפליקטים והשכנת שלום, ועוד.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

ב' 32323 פרופ' ענת ירון-ענתר ב' 14:15-17:45

שיטות מחקר (מיועד לסטודנטים הלומדים קרימינולוגיה בשילוב מדע המדינה) (מעודכן נכון ל-16.08.26)

במסגרת הקורס נכיר את עקרונות המחקר הכמותי בתחום מדעי החברה, תוך הרחבת הידע בהיבטים המתודולוגיים של המחקר הכמותי. במהלך הקורס הסטודנטים יכירו שיטות דגימה, מערכי מחקר שונים, ואת עקרונות המדידה הכמותית (תוקף ומהימנות). כמו כן, הסטודנטים ירכשו כלים יישומיים בשיטות כמותיות לניתוח נתונים (כגון: מבחני t, ניתוח שונות) באמצעות תוכנת ה-SPSS.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

קדם: 12199 (מעודכן נכון ל-25.08.26)

ק' 32325 מר כפיר אסרף ב' 08:30-11:45

שיטות מחקר-תרגיל (מעודכן נכון ל-16.08.26)

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת' / 60

ק' 32325 גב' הדור אליאש ב' 12:15-13:45

שנה ב' - קורסי חובה

שיטות מחקר א' (דיגיטלי היברידי)

הקורס מקנה מושגי יסוד בסיסיים בתחום המחקר המדעי וטכניקות המחקר במדעי החברה. במהלך הקורס ירכשו הסטודנטים כלים וידע שיאפשרו להם קריאה ביקורתית וניתוח של ספרות מקצועית, וכן עריכת מחקר אקדמי. הקורס כולל תרגולים, שבמהלכם הסטודנטים יתרגלו ניסוח של שאלות מחקר, ניסוח השערות מחקר, הגדרות של משתני המחקר, וסוגים של תוקף ומהימנות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

קדם: 33135 (לסטודנטים הלומדים בשילוב עם החוג לחינוך והחוג לסוציולוגיה),
12199 (לסטודנטים הלומדים בשילוב עם החוג הרב תחומי במדעי החברה) (מעודכן נכון ל-

25.08.26)

א' 32375 ד"ר רות רוזיליו-שייר ה' 08:30-10:00

שיטות מחקר א'-תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת' / 60

א' 32375 גב' הדור אליאש ה' 10:15-11:45

שיטות מחקר ב' (דיגיטלי היברידי)

הקורס מהווה קורס המשך לקורס שיטות מחקר א'. מטרת הקורס היא להמשיך ולהקנות לתלמידים מושגים בסיסיים בתפיסת העולם המדעית ובטכניקות המקובלות במדעי החברה, תוך הדגשה והדגמה של הבעיות הייחודיות והגישות הנמצאות בשימוש בקרימינולוגיה. במהלך הקורס תיעשה הכרות מקיפה עם שאלות יסוד, מטרות, שפה ומאפיינים עיקריים של השיטות המשמשות לייצור, איסוף וארגון ידע במסגרת הגישה המדעית במדעי החברה. בנוסף, יילמדו שיטות דגימה, שיטות איסוף נתונים, כתיבת שאלון וכן יידונו סוגיות הקשורות בנבדק ובחוקר האנושי וכן סוגיות של אתיקה במחקר. הקורס יספק כלים לקריאה ביקורתית של מחקרים וכן יקנה לסטודנטים בסיס לתכנון וביצוע עצמאי של מחקרים בתחום מדעי החברה. בקורס זה הסטודנטים ילמדו גם ניתוח נתונים באמצעות תוכנת **SPSS**.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

קדם: 32375

ב' 32376 ד"ר רות רוזיליו-שייר ה' 12:15-13:45

שיטות מחקר ב'- תרגיל

2 שש"ס / 0 נ"ז / ת' / 60

ב' 32376 גב' הדור אליאש ה' 10:15-11:45

שיטות מחקר איכותניות

מטרת הקורס להקנות למשתתפיו ידע ראשוני במתודולוגיית המחקר האיכותני, תוך הבנת העקרונות החשיבתיים והמדעיים המנחים אותו. במהלך הקורס ייסקרו הגישות המרכזיות במחקר האיכותני, ויידונו תהליך בחירת נושא המחקר ושיטות מרכזיות לאיסוף ולניתוח נתונים איכותניים. בנוסף, הקורס יעסוק בסוגיות של אתיקה, אמינות המחקר ורפלקטיביות של החוקר/ת במחקר איכותני. הלמידה תשלב הרצאות, דיונים, ותרגולים מעשיים בכיתה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32359 ד"ר נעמה בר-און ב' 08:30-10:00

דיני עונשין

הקורס נועד להקנות לסטודנטים מושגי יסוד בתחום המשפט הפלילי המהותי: תכליתו ויעדיו, עקרונות היסוד שלו, היבטיו החוקתיים, מבנהו הנורמטיבי והכרת יסודותיהן של העבירות הפליליות לסוגיהן. במהלך הדיון בנושאי הקורס, תשולבנה גם דוגמאות מרכזיות של מקרים העומדים על סדר היום המשפטי בארץ ובעולם.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32326 ד"ר ענבל פלג-קוריאט ב' 12:15-13:45

סדרי דין ודיני ראיות (דיגיטלי היברידי)

מטרת הקורס להקנות לסטודנטים מושגי יסוד בתחום המשפט הפלילי הדיוני, על שלביו השונים: החל מן הפתיחה בחקירה משטרתית, עובר דרך הליכי מעצר, חקירה ומשפט וכלה בהליכי ערעור, דיון נוסף ומשפט חוזר. במסגרת זו ייבחנו דיני הראיות הנוהגים, דוגמת הודאת נאשם, עדות שיטה ומעשים דומים, הכלל האוסר עדות שמיעה וחריגיו וכו'.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 32327 ד"ר ענבל פלג-קוריאט ב' 12:15-13:45

טיפול ושיקום עוברי חוק

הקורס נועד להקנות: יסודות בהבנה של תהליכי שיקום וטיפול של עובר החוק, אשר עבירותיו נעשו בתחומי האלימות, ההתמכרויות ועבירות מין; חקירה והבנת שיטות טיפול שונות תוך התייחסות לבעיות ייחודיות; הכרת ארגון ופעילות מערכת שירותי הטיפול בעבריין בישראל ומגע הגומלין שלהם עם מערכת אכיפת החוק; הכרת תוכניות חדשניות שפותחו בישראל בשנים האחרונות

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32336 ד"ר אתי אלישע ב' 10:15-11:45

אכיפת החוק- משטרה, ענישה ומערכות תקון

מטרת הקורס היא להקנות לסטודנטים ידע עיוני ומחקרי אודות מערכות אכיפת חוק מרכזיות בישראל ובעולם. בחלק הראשון של הקורס נתמקד בארגון המשטרה בחברה הדמוקרטית, תוך בחינה ביקורתית של סוגיות ודילמות מרכזיות בעבודת המשטרה. הנושאים שיידונו בחלק זה: ארגון המשטרה - מאפיינים, מטרות ודרכי פעולה מרכזיות; התפתחות המשטרה בעולם ובישראל; מודלים ואסטרטגיות של שיטור; אתיקה מקצועית מול שחיתות משטרתית; תת-תרבות משטרתית; מאפייני השוטר; תדמית המשטרה בעיני הציבור; ויחסי משטרה ומיעוטים במדינות דמוקרטיות. בחלק השני של הקורס נלמד על מערכות אכיפת חוק נוספות בישראל - מערכת בתי המשפט, שירות המבחן לנוער ולמבוגרים, רש"א ושב"ס, תוך התמקדות במאפיינים המרכזיים שלהם ודרכי פעולתם. הנושאים שיידונו בחלק זה: מערכת המשפט בישראל והטיות במשפט; קטינים בפלילים - הגדרות, מאפיינים וחוקים ייחודיים; חלופות מאסר ותיקון בקהילה; שירות המבחן לנוער ולמבוגרים; שב"ס ישראל - מאפיינים עכשוויים; תוכניות שיקום מרכזיות בשב"ס; זכויות אסירים ושחרור מוקדם מהכלא; טיפול באסירים קטינים בכלא.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

א' 32436 ד"ר אתי אלישע ב' 14:15-17:45

פסיכופתולוגיה (דיגיטלי היברידי)

בקורס נכיר הפרעות נפשיות שונות המוגדרות כאבנורמליות/פסיכופתולוגיות. מתוך כך תיבחן ההגדרה של מהו נורמלי, וסוגי ההבחנות בין נורמלי לאבנורמלי. נכיר את ההתפתחות שחלה בחברה בהתייחסות להפרעות נפשיות. בקורס ייבחנו מושגי יסוד בתחום הפרעות הנפש ויוצגו ספרי הסיווג הקיימים תוך התייחסות למורכבות הסיווג והאבחון. כחלק מהבנת פסיכופתולוגיה, תיבחן התהוות של פסיכופתולוגיה וייבחנו תיאוריות המסבירות אותה כמו גם גורמי סיכון ביו-פסיכו-סוציאליים. לאחר מכן, תוצגנה ההפרעות השונות כפי שהן מופיעות בספר האבחון והסיווג **DSM-5**, תוך התייחסות לסימפטומטולוגיה, גורמי הסיכון, שכיחות, התפתחות ההפרעה ועוד. לקראת סוף הקורס נעסוק במצבי חירום בפסיכיאטריה, בדגש על אובדנות ואלימות. בהקשר זה, נתייחס להיבטים משפטיים של אשפוז בכפייה ונדון בסוגיות אתיות קשורות. לבסוף, ייבחנו היבטים טיפוליים (ביו-פסיכו-סוציאליים) ושיקומיים.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

ב' 32328 פרופ' ענת ירון-ענתר ב' 08:30-11:45

דפוסי החברה הישראלית (דיגיטלי היברידי)

מטרת הקורס היא לפרוש בפני הסטודנט יריעה רחבה על המתרחש בחברה הישראלית, הבנויה מקבוצות אתניות, מגזרים דתיים, לאומיים, שכבות חברתיות, תרבויות משנה ואידיאולוגיות הנפרשות על פני קשת רחבה. הקורס ינסה לספק לסטודנט ידע על המקורות החברתיים-היסטוריים של החברה הישראלית, גבולות החברה הישראלית והשסעים המאפיינים אותה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 32348 ד"ר שני אלפסי-קקון ב' 14:15-15:45

שנה ג' - קורסי חובה

מבוא לקורבנות

נפתח בדיון במאפייני הקורבנות כתחום מחקר מדעי בקרימינולוגיה, ונבין את חשיבות לימוד הנושא ואת תפקידי הויקטימולוגים. נסביר כיצד רפורמות במערכת המשפט הפלילי במאות ה-20 וה-21 השפיעו על היחס לקורבן בהליך המשפטי, ונאפיין את קבוצות הקורבנות בעת הנוכחית. נזהה את מגמות הקורבנות במקביל למגמות הפשיעה האלימה בעשורים האחרונים, ונאפיין קורבנות טיפוסיים תוך הצגת חקר מקרים ספציפיים. בהמשך נדון באופן אובייקטיבי בסוגיית האחריות המשותפת (קורבן-תוקף) לפשעים, וביחסי הגומלין שבין מערכת אכיפת החוק לקורבנות. נבחן מקרוב סוגיות קורבנות אחדות, כגון התעללות בילדים, אלימות במשפחה, אלימות מינית - ולסיום נזהה מאפיינים של קורבנות ייחודיים ואת הדרכים לשיקומם ופיצויים, ונכיר גישות אלטרנטיביות לפתרון בעיות קורבנות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32419 ד"ר איתי רופמן ב' 10:15-11:45

סטייה חברתית

ההגדרות לגבי סטייה ונורמה ולגבי התגובה הראויה לסטייה משתנות ללא הרף. הקורס יעסוק בהגדרות שונות לסטייה החברתית, מקורות ההגדרות והביקורות עליהן. הקורס יתמקד בעיקר בעיצובה של הגדרת הסטייה והתגובה החברתית לסטייה ובעיצובם של מנגנוני הפיקוח החברתי. הקורס מתחיל בביקורת על התפישה הפוזיטיביסטית-מסורתית לסטייה שהעבירו את מוקד החקירה משאלות על הסטייה והסוטה לשאלות על תהליכים חברתיים של הגדרת הסטייה ותהליכי התגובה החברתית לסטייה. חלקו השני של הקורס יתמקד בתפיסות פוסטמודרניות של סטייה מתוך הכרה בקיומם של ידעים שונים. יידונו בו מושגים של פיקוח חברתי, יחסי כוחות חברתיים ושיח חברתי, הבניה חברתית של סטייה והתנגדות להגדרות על ידי סוכנים חברתיים, כל זאת תוך ביסוס הדיון על התקיימותם של תהליכי הגדרה ופיקוח במציאות הישראלית והעולמית. במהלך הקורס יידונו הנושאים המרכזיים הבאים, תוך ניתוח מקרים וסוגי סטייה:

1. היכרות עם הגישות והתיאוריות סביב נושאים של הבנייה חברתית וסטייה חברתית
2. הבנת הפרספקטיבה הרליטיביסטית של הבנייה הסטייה החברתית
3. פיתוח יכולת לנתח התנהגות חברתית מכל זוויות המכלול: הבנייתה כסטייה חברתית, עיצוב התגובה החברתית עליה, עיצוב והבנייה של מונחים כמו עבריין, קרבן.

4 שש"ס / 4 נ"ז / ש' / 60

ש' 32332 ד"ר גילה אמיתי ב' 12:15-13:45

סמינריון

(יש לבחור באחד מהסמינריונים המוצעים)

המשפט הפלילי בראי הפסיכולוגיה (סמינריון מחקרי)

במהלך הסמינריון נעסוק בנקודות ההשקפה הקיימות בין עולם הפסיכולוגיה לבין עולם המשפט הפלילי והקרימינולוגיה. נדון בסוגיות כגון, הטיות זיכרון וזיכרונות מודחקים, הטיות בשיפוט וקבלת החלטות, משפט טיפולי ותהליכי צדק מאחה. המטרה העיקרית של הסמינריון היא להקנות לסטודנטים הזדמנות להתנסות בעבודת חקר מדעית על כל שלביה. העבודה הסמינריונית תכלול עבודת מחקר שתתמקד באחד מנושאי הסמינריון.

6 שש"ס / 6 נ"ז / ס' / 60

קדם: 32376, סיום חובות אנגלית

ש' 32390 ד"ר ענבל פלג-קוריאט סמסטר א': ב' 16:00-18:15 סמסטר ב': ב' 09:30-11:45

מגדר, פשיעה וסטייה חברתית (סמינריון מחקרי)

פשיעה, פגיעות וסטייה חברתית של נשים ונערות הנה בעלת מאפיינים ייחודיים הנגזרים מעמדתן החברתית של נשים ומהיחס החברתי, המחקרי והתרבותי לנשים. הקורס יסקור תפיסות שונות לגבי סטייה חברתית של נשים ונערות ויבחן את קיומם של מאפיינים שונים לנשים ולמעורבותן בסטייה חברתית ובפגיעה ממנה. הקורס יתמקד ביחס החברתי ובתגובות החברתיות להם זוכות נערות ונשים המצויות במצבים של סטייה חברתית וכן, את אופני הטיפול והתגובה החברתית הייחודיים הנגזרים ממיקומן החברתי.

בתחילת סמסטר א נלמד תיאוריות חברתיות, פוזיטיביסטייות וביקורתיות, הדנות בסיבות לסטייה בקרב נערות ונשים. כמו כן, ידון נושא הפגיעה מפשיעה הקשור קשר הדוק לסטייה חברתית בקרב נערות ונשים. בנוסף נערוך חזרה על עקרונות עריכת מחקר, כל סטודנט יבחר את נושא המחקר שלו ויתכנן אותו. בשלב זה יתקיימו בעיקר מפגשי הנחיה אישיים בהם הסטודנטים יקבלו ליווי צמוד לגבי בניית מערך המחקר ותכנונו.

בסמסטר ב נתמקד בעריכת המחקר. בתחילת הסמסטר יערכו רפרנטים בהם כל סטודנט יציג בפני הכיתה את המחקר שלו. כמו כן נלמד איך בפועל נערך איסוף הנתונים, נלמד לנתח את הנתונים ולהבין אותם, נלמד לכתוב את פרקי המחקר: שיטה, ממצאים, דיון. גם במהלך סמסטר זה נתמקד בעיקר במפגשי הנחיה פרטניים בהם כל סטודנט יקבל את הליווי הנדרש עבורו לכתובת עבודת המחקר.

6 שש"ס / 6 נ"ז / ס' / 60

קדם: 32376, סיום חובות באנגלית

ש' 32369 ד"ר גילה אמיתי סמסטר א': ב' 16:00-18:15 סמסטר ב': ב' 09:30-11:45

היבטים קרימינולוגיים של שיקום וחדילה מפשיעה וטיפול (סמינריון מחקרי) מיועד לסטודנטים הלומדים קרימינולוגיה ומדע המדינה (7 סמסטרים)

הסמינריון יעסוק בשאלות מרכזיות הנוגעות לשיקום עוברי חוק, טיפול בעבריינים ותהליכי חדילה מפשיעה. במסגרת הקורס ייבחנו גישות תיאורטיות ומחקריות להבנת שינוי, חזרה לחיים נורמטיביים, גורמי סיכון והגנה, וכן תפקידן של מערכות טיפול, קהילה, משפחה ומשמעות בתהליכי שיקום. הסטודנטים יתנסו בפיתוח חשיבה מחקרית, בקריאה ביקורתית של ספרות אקדמית ובכתיבת עבודה סמינריונית בנושא הקשור לשיקום, טיפול או חדילה מפשיעה.

6 שש"ס / 6 נ"ז / ס' / 60

קדם: 32325, סיום חובות באנגלית

ב' 32437 ד"ר יצחק בן-יאיר ב' 14:00-16:15

ק' 32438 ד"ר יצחק בן-יאיר ב' 10:15-12:30

התנסות מעשית בשדה

פרקטיקום

מטרת הקורס הינה לשלב את הסטודנטים במקומות התנסות הרלבנטיים לתחום הקרימינולוגיה. הקורס מתקיים במתכונת של הרצאות ומפגשי הנחייה במכללה, התנסות מעשית במקומות רלבנטיים שיקבעו מראש וכן הדרכה במקום ההתנסות על-ידי איש מקצוע, המועסק במקום. הקורס מקנה כלים ראשוניים לעבודה בשדה הקרימינולוגי והוא נועד לסייע ביישום של ידע תאורטי שנלמד במהלך התואר. ההתנסות מאפשרת היכרות עם אוכלוסיות שונות, מוסדות שונים וכן היבטים שונים בתחום הקרימינולוגיה - מניעת, חינוכי, טיפולי, שיקומי, וענישתי.

4 שש"ס / 4 נ"ז / פ' / 60

ש' 32337 פרופ' ענת ירון-ענתר סמסטר א': ה' 12:15-13:45 סמסטר ב': ה' 10:15-11:45

ש' 32337 גב' ספיר חזן סמסטר א': ה' 12:15-13:45 סמסטר ב': ה' 10:15-11:45

***הרישום לקורס יתבצע ע"י מזכירות החוג.**

קורסי בחירה

עבריינות מין

הקורס יעסוק בהיכרות עם סוגי סטיות ועבירות מין, התייחסותו והגדרתו של החוק הפלילי בישראל כלפיהן. ילמדו הגורמים המובילים לעבריינות מין, הן דרך היבטים תיאורטיים והן דרך היבטים פסיכולוגיים רגשיים הנגזרים מהעולם הטיפולי. בקורס אף נכיר את חוק ההגנה על הציבור מפני עבירות מין ומשמעותו בפועל, וכן ידונו דרכי טיפול ושיקום וחשיבותם למניעת הישנות עבירות מין.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32435 גב' כרמית זיתוני ב' 08:30-10:00

סייגים לאחריות פלילית (דיגיטלי מרחוק)

אחריות פלילית מוטלת על אדם בשל מעשה פלילי החובר למחשבה פלילית. יחד עם זאת, החוק הישראלי מכיר במספר הגנות הניתנות לעומד לדין פלילי. במסגרת הקורס נבחן, תחילה, את התנאים המקדימים הפוטרים מנשיאה באחריות פלילית, כגון: קטינות, היעדר שליטה ואי שפיות הדעת. בהמשך, נכיר את הסייגים שבהתקיימותם נשללת אחריותו הפלילית של אדם, כגון: הגנה עצמית, הגנת הצורך והכרח. החומר הנלמד יומחש על ידי דוגמאות ממשפטים המתנהלים בבתי המשפט השונים בשנים האחרונות.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32377 ד"ר ענבל פלג-קוריאט

מצבי לחץ וטראומה (דיגיטלי מרחוק)

מטרת הקורס היא להעמיק את ההבנה במהותם של מצבי לחץ, דחק, וטראומה, בהבנת תגובות נורמליות ופתולוגיות של בני אדם לאירועים כאלה, ובהבנת דרכי הטיפול המוכרות לצורך התמודדות עם מצבים מעין אלה. הקורס יחל ממצבי לחץ שהם חלק משגרת החיים, דרך מצבים של אובדן ואבל ועד לאירועים טראומטיים. בהקשר זה, נעסוק גם באבחנה של הפרעה פוסט-טראומטית על היבטיה השונים וכן במצבים של הפרעה פוסט-טראומטית מורכבת. לבסוף, נעסוק באופני מניעה וטיפול במצבים אלה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32354 פרופ' ענת ירון-ענתר

נערות במצבי סיכון ומצוקה חברתית

הקורס יעסוק במאפיינים של נערות המצויות במצבי סיכון וסכנה ובקשר שבין מצוקה, חוסן וסיכון לבין סטייה חברתית. בחלקו הראשון של הקורס ננסה להבין את התהליכים החברתיים, המשפחתיים והאישיים שמובילים למצבי סיכון ומצוקה, גורמי סיכון מרכזיים אליהם נחשפות נערות, הגדרות שיוחסו לאוכלוסייה זו, ויחסן של החברה והרשויות החברתיות לנערות במצבי סיכון ומצוקה. בחלקו השני של הקורס יידונו מחדש אותם ההגדרות והמאפיינים ממבט פמיניסטי-ביקורתי, תוך הדגשת תיאוריות של הבנייה חברתית של נשיות וגבריות, תיאוריות של סוכנות, הצטלבות מיקומי שוליים. בחלקו השלישי של הקורס נדון בעבודה הפרקטית עם נערות ונחקור איך תיאוריות לגבי נערות במצבי סיכון ומצוקה מתורגמות לפרקטיקה בשדה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32388 ד"ר גילה אמיתי ב' 14:15-15:45

עבריינות סדרתית אלימה

הקורס יעניק ידע בסיסי, תיאורטי ומחקרי, אודות המאפיינים הפסיכולוגיים, החברתיים וההתנהגותיים של רוצחים ועברייני מין סדרתיים. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים לתיאוריות ולמחקרים שנעשו בקרב אוכלוסיות אלו בהיבטים שונים – אטיולוגיה (גורמים סביבתיים, גנטיים וביולוגיים), פרוגנוזה ודרכי טיפול. במסגרת הקורס יוצגו ויידונו מקרים של רוצחים סדרתיים ידועים לשמצה, רובם מארה"ב, לצורך המחשה ודין מעמיק בנושא.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32378 ד"ר אתי אלישע ה' 10:15-11:45

הודאות והרשעות שווא (דיגיטלי מרחוק)

הקורס עוסק בתופעה של הודאות והרשעות שווא במערכת המשפט הפלילי, תוך בחינת הגורמים הפסיכולוגיים, החקירתיים, הראייתיים והמשפטיים העלולים להוביל להרשעתם של חפים מפשע. במהלך הקורס ייחשפו הסטודנטים לגורמי הסיכון להודאות שווא, ובכלל זה הטיות קוגניטיביות בחקירה ובשפיטה, כשלים בעדויות ראייה ובמדע הפורנזי, לצד דרכים לצמצום טעויות במערכת אכיפת החוק. בנוסף, ינותחו מקרי מבחן מרכזיים מהארץ ומהעולם, בהם פרשת עמוס ברנס, סולימאן אל-עביד ורומן זדורוב. כמו כן, יידונו ההשלכות המשפטיות, החברתיות והציבוריות של הרשעות שווא.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

א' 32443 ד"ר אתי אלישע

סמים, התמכרות ומה שביניהם (דיגיטלי מרחוק) (מעודכן נכון ל- 20.10.26)

בקורס נכיר את קבוצות החומרים הממכרים, נלמד על תופעות חברתיות המשפיעות על צריכת סמים ונעמיק בסיבות הנפשיות להתמכרות. נלמד על גישות שונות לטיפול בבעיית הסמים ובהתמכרויות כמו מזער נזקים, טיפול מיועד טראומה, טיפול בנוער מכור ועוד. הקורס יכלול דוגמאות ותיאורי מקרה מהשטח וכן ביקור של מכורה נקייה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 32431 סופיה שוידזה בליקובה

קרימינולוגיית סייבר (דיגיטלי מרחוק)

הקורס עוסק בהשפעת התפתחות מרחב הסייבר על עולם הפשיעה, ובהזדמנויות ובדפוס הפעולה החדשים שנוצרו כתוצאה מכך עבור עבריינים. הקורס יבחן עבירות פליליות ותיקות שהותאמו למרחב הסייבר, לצד עבירות חדשות שמתקיימות אך ורק בו, ואת מאפייניהם המשתנים של עבריינים וקורבנות בהקשר זה. כמו כן, יידונו האתגרים הייחודיים שמציב מרחב הסייבר בפני גורמי החקירה, האכיפה והמשפט.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 32996 גב' דנית רונן

התמכרויות של המאה ה- 21 (דיגיטלי מרחוק)

מטרת הקורס היא לאפיין ולהבין מהי התמכרות במאה ה-21. האם היא תופעה חדשה לגמרי או התפתחות היסטורית של תופעות עתיקות ימים.

בקורס נעסוק בהגדרה ובהבנה של מושג ההתמכרות: התמכרות פיזית והתמכרות פסיכולוגית, התמכרות לחומרים והתמכרות התנהגותית. נעמיק בנושא חדש יחסית, אך מרכזי בחשיבותו בעולם הבנת ההתמכרויות (גם בעולם המחקרי האקדמי וגם בעולם הקליני) - התמכרויות התנהגותיות לגווניהן וסוגיהן הרבים: מין, קניות, אוכל, מסכים ועוד. נבחן גם תופעת התמכרויות מצטלבות (שתיים או יותר באדם אחד) וכמובן תופעת התמכרות התנהגותית המשלבת בתוכה התמכרות לחומרים. נצא למסע מרתק, במטרה לחקור מה הם הגורמים להתמכרויות הללו, כולל מיהן האוכלוסיות הנמצאות בסיכון לפתח התמכרות. נבחן האם קיימים גורמים פסיכולוגיים, גנטיים, משפחתיים או חברתיים שיכולים לנבא נטייה להתמכרות בכלל ולכל סוג בפרט.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 32422 גב' אינה ארצי

Intimate Violence Against Women

הקורס יתנהל באנגלית ויהיה קורס מקוון משולב – סינכרוני וא-סינכרוני.

מטרת הקורס היא לחשוף את הסטודנטים לתופעת האלימות האינטימית, הידועה גם בשם "אלימות במשפחה" – ממדיה, מאפייניה ודרכי ההתערבות החברתית המשמשות לטיפול בה. להדגיש את חובתה ואפשרויותיה של המדינה להגן ולטפל בנשים מוכות ובילדיהן, ולבחון את עמדות אנשי המקצוע ביחס לתופעה וכיצד עמדות אלה עשויות להשפיע על הטיפול בנפגעות התופעה.

2 שש"ס / 2 נ"ז / ש' / 60

ב' 32428 פרופ' דלית יסעור-בורוכוביץ ב' 18:15-19:45

*למכללה שמורה הזכות לשנות את תוכנית הלימודים, להוסיף או לגרוע קורסים. טל"ח.